



## Sisällysluettelo

1 JOHDANTO

2 OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT  
OPISKELUHUOLTOPALVELUT

3 YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

3.1 Opiskeluhoitotyötä koulun arjessa tekevät

3.2 Monialaisten opiskeluhoitoryhmien toimintatapa

3.3 Toimintatapoja oppilaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi

Lasten – ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Kummioppilastoiminta

Huomaa hyvä! Hyvät käytöstavat

**Suunnitelma istumisen vähentämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi**

Yksinäisyyden vähentäminen, osallisuuden vahvistaminen

Kouluruokailu

Kouluterveydenhuolto

Koulutapaturmat ja ensiapu

Koulukuraattori

Koulupsykologi

Koulukuljetukset

Järjestyssäännöt

Poissaoloihin puuttuminen

Koulutehtävien laiminlyönti

Opiskeluhuollon yhteistyö koulutuksen siirtymävaiheissa

Oppilaiden opintojen ohjaus

4 YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

4.1 Oppilaalle tarjottava opiskeluhoollollinen tuki kurinpitörangaistuksen yhteydessä sekä silloin, kun opetukseen osallistuminen on evätty

5 OPISKELUHUOLLON YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPPILAIDEN JA  
HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA

5.1 Kasvatuskeskustelu- toimintatapa

5.2 Lastensuojeluilmoitus

6 OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

7 VIEREMÄN KIRKONKYLÄN KOULUN KIUSAAMISEN, **HÄIRINNÄN, SYRJINNÄN JA  
VÄKIVALLAN** VASTAINEN SUUNNITELMA

7.1 Koulukiusaamisen määrittely

7.2 Kiusaamisen ennaltaehkäisy

Kiusaamista ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä koulussamme

Sosiaalisten taitojen kehittäminen

Kiusaamisen havaitseminen

Välitön puuttuminen

LÄHTEET

LIITTEET

## **1 JOHDANTO**

Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki astui voimaan 1.8.2014. Uusi laki painottaa ennalta ehkäisevän työn eli yhteisöllisen oppilashuollon ensisijaisuutta. Yhteisöllisen opiskeluhuollon tuleekin tästä lähtien olla ensisijainen toimintamuoto. Tavoitteena on, että koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Laki korostaa myös oppilaiden ja vanhempien osallisuutta. Oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava opiskeluhuolto. Hänellä on myös oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opiskeluhuollon järjestäminen perustuu perusopetuslakiin ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Opiskeluhuollon järjestämistä ohjaa myös Ylä-Savon yhteistoiminta-alueelle laadittu lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Vieremän kunnan opetussuunnitelmassa 1–9 luokille on kuvattu opiskeluhuollon kokonaisuus kunnan tasolla. Lisäksi jokaisen koulun tulee laatia oma koulukohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Tämän opiskeluhuollon suunnitelman tavoitteena on kuvata, miten opiskeluhuoltotyötä toteutetaan Vieremän kirkonkylän koululla. Suunnitelma tulee päivittää vuosittain.

## **2 OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT**

Asetuksella (338/2011) säädetään lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä suun terveydenhuollon henkilöstön toiminta lasten ja nuorten ehkäisevissä palveluissa. Asetuksessa ei säädetä henkilöstömääristä. Asetuksen toimeenpanon edellytyksenä on kuitenkin riittävä ja osaava henkilöstö, joka kunnan tulee turvata.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitaja ja lääkäri toimivat työparina sekä yhteistyössä koulun muun henkilöstön kanssa. Terveydenhoitaja ja lääkäri vastaavat koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toteutumisesta ja kehittämisestä toimintaohjelman sekä koulun opetussuunnitelman mukaisesti. Lastenneuvola vastaa esikouluikäisten lasten terveydenhuollosta.

Terveydenhoitaja työskentelee Vieremän Kirkonkylän koululla maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin. Koululääkäripäivät sovitaan erikseen.

Kuraattori työskentelee puolikkaalla työajalla ja on tavattavissa Vieremän kouluilla maanantaisin, torstaisin ja parillisten viikkojen perjantaisin.

Psykologi työskentelee Vieremän Kirkonkylän koululla pääsääntöisesti tiistaisin ja keskiviikkoisin. Psykologin palvelut kuuluvat esikoulusta lähtien toisen asteen opintoihin saakka.

### 3 YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus<sup>1</sup>. Opiskeluhoolto toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa.<sup>2</sup> Kouluyhteisön tai oppilaiden hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Koulussa opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla.<sup>3</sup> Opiskeluhoollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut<sup>4</sup>. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla<sup>5</sup>. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräjassa<sup>6</sup>.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta opiskeluhoollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoollon palveluja<sup>7</sup>. Oppilaan ja huoltajan osallisuus opiskeluhoollon suunnitelmallisessa yhteistyössä ja opiskeluhoollon tiedottaminen lisää opiskeluhoollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä opiskeluhoollon osalta.

Opiskeluhoollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa opiskeluhoollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Opiskeluhoollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään kouluyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää opiskeluhoollon suunnitelmallista arviointia<sup>8</sup>.

Ylä-Savoon on laadittu seudullinen opiskelijahuollon strategia vuoteen 2020 asti ja nettipohjainen oppilashuollon käsikirja, joka löytyy osoitteesta <http://www.yla-savo.fi/fi/Yla-Savon-oppilashuolto>

---

<sup>1</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 § 1 mom.

<sup>2</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 4 mom. ja 18 § 1 mom.

<sup>3</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 ja 2 mom.

<sup>4</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 3 mom.

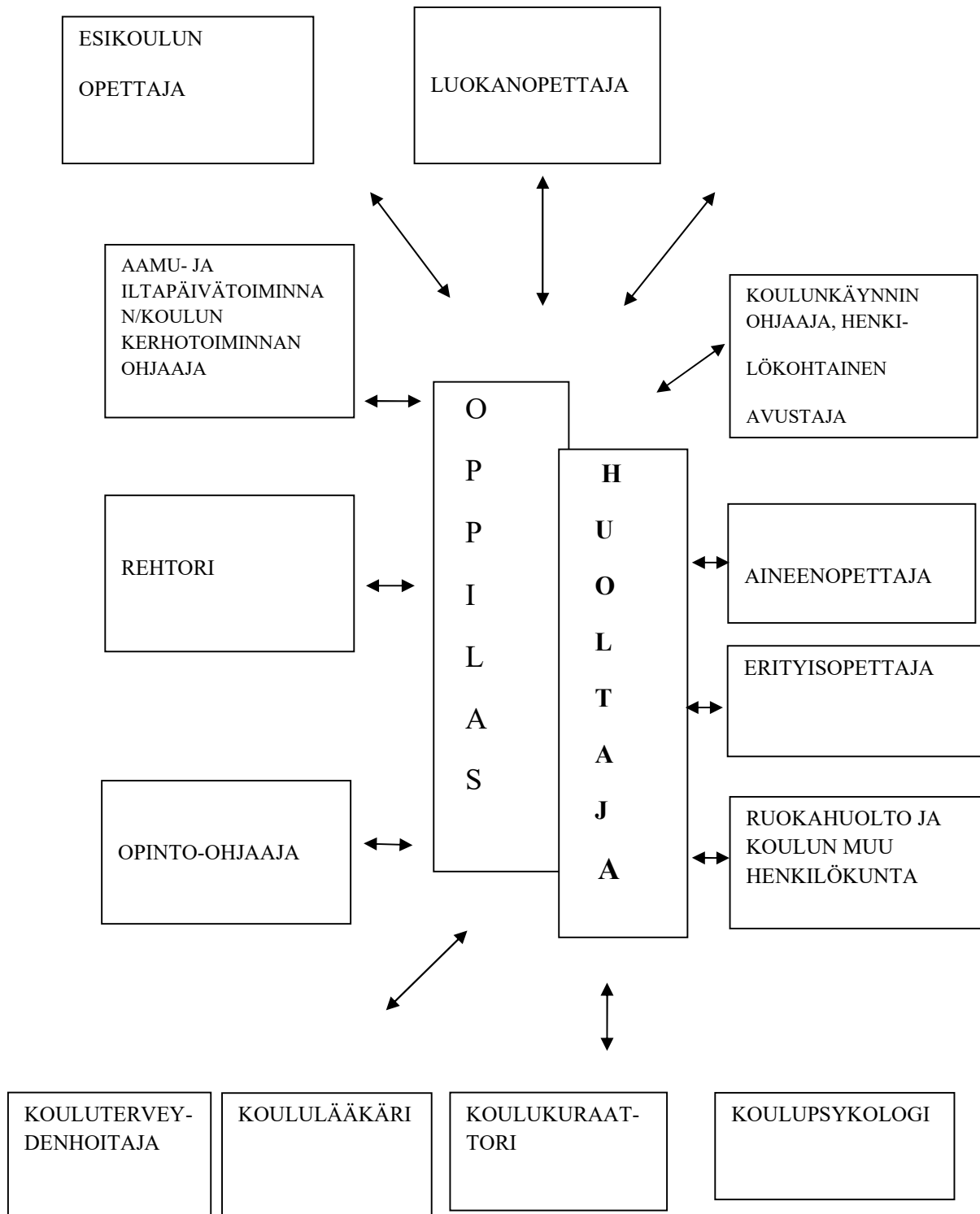
<sup>5</sup> Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.

<sup>6</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 § ja 17 §

<sup>7</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11 § 1 ja 2 mom.

<sup>8</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 25 §

### 3.1 Opiskeluhoultotyötä koulun arjessa tekevät



Opiskelijahuolto on kokonaisuus, jossa eri tahoilla on eri tehtäviä ja toimintatapoja hyvinvoinnin edistämiseksi. Vieremän kunta koulutuksen järjestäjänä huolehtii siitä, että koulujen fyysiset tilat täyttävät hyvät terveyden ja turvallisuuden vaatimukset. Jokaisella kouluyhteisössä opiskelevalla ja työskentelevällä on omia tehtäviä, joista hän huolehtii. Tämän avulla pyritään takaamaan jokaiselle hyvä koulupäivä.

### **OPPILAS / OPISKELIJA JA HUOLTAJA:**

- koulun järjestyssääntöjen noudattaminen
- oppilaan säännöllinen koulunkäynti
- läksyistä huolehtiminen
- ilmoitus poissaoloista ja loma-anomukset
- säännöllinen yhteydenpito luokanopettajaan/luokanvalvojaan
- vanhempainiltoihin osallistuminen
- vähintään yksi luokanopettajan/-valvojan tapaaminen lukuvuodessa
- tarvittaessa HOJKS/HOPPI –palaveriin osallistuminen
- riittävästä hygieniasta, ravinnosta, harrastusmahdollisuuksista ja
- yöunesta huolehtiminen
- lapsuuden ja aikuisuuden kunnioittaminen

### **ESIKOULUNOPETTAJA:**

- vahva perustyö
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- järjestää tarvittaessa vanhempainvartit
- säännöllinen yhteydenpito huoltajaan
- huolehtii esiopetus-suunnitelmien tekemisestä ja seuraamisesta
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaaminen eteenpäin
- perheen ohjaaminen muiden palveluiden piiriin (esim. perheneuvola, sosiaalityöntekijä)
- siirtopalaverien järjestäminen keväällä – tiedonsiirto luokanopettajalle
- elinikäisen oppimisen ja kouluvalmiuksien tukeminen
- kiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen

### **LUOKANOPETTAJA:**

- vahva perustyö
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- säännöllinen yhteydenpito huoltajiin
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaus kouluterveydenhoitajalle-kuraattorille ja -psykologille
- läksyistä huolehtiminen, tukiopetus, koepäivämäärät
- luokan ja koulun yhteiset tapahtumat ja retket
- poissaolojen seuraaminen ja tarvittaessa ohjaus koulukuraattorille ja -psykologille, loma-anomukset
- vanhempainvartit syksy ja/tai kevät
- oppimisen esteiden tunnistaminen ja jatkotoimenpiteet
- koulukiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen
- siirtymävaiheen yhteistyö
- yhteistyö sairaalakoulun kanssa tarvittaessa

### **LUOKANVALVOJA:**

- vahva perustyö
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaus kouluterveydenhoitajalle-kuraattorille ja -psykologille
- poissaolojen seuraaminen ja tarvittaessa ohjaaminen koulukuraattorille ja -psykologille, loma-anomukset
- luokanvalvojantunnit
- säännöllinen yhteydenpito huoltajaan
- yhteistyö aineenopettajien kanssa
- vanhempainvartit syksy ja/tai kevät
- oppilaan kouluviihtyvyyden ja opinnoissa menestymisen seuraaminen
- koulukiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen
- yhteistyö sairaalakoulun kanssa tarvittaessa

### **AINEENOPETTAJA:**

- vahva perustyö
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaus kouluterveydenhoitajalle-kuraattorille ja -psykologille
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- läksyistä huolehtiminen ja tukiopetus
- eriyttäminen
- koepäivämäärät
- oppimisen esteiden tunnistaminen ja jatkotoimenpiteiden selvittely
- jatko-opintojen suunnittelu
- siirtymävaiheen yhteistyö
- oppimisen esteiden tunnistaminen ja jatkotoimenpiteet

### **OPINTO-OHJAAJA:**

- vahva perustyö
- ainevalinnat/valinnaisaineet
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaus kouluterveydenhoitajalle-kuraattorille ja -psykologille
- oppilaiden henkilökohtaiset ohjaamiset
- oppilaan itsetuntemus ja minäkuvan tukeminen (vrt. oppilaantuntemus)
- yhdyshenkilö yrityksiin ja muihin työntekijäryhmiin
- järjestää eri ammattialojen vierailijoita koululle
- järjestää tutustumiskäyntejä yrityksiin ja toisen asteen oppilaitoksiin
- oppilaan opintomenestyksen seuraaminen ja jatkokoulutukseen ohjaaminen

### **ERITYISOPETTAJA:**

- vahva perustyö
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen ja tarvittaessa ohjaus kouluterveydenhoitajalle-kuraattorille ja -psykologille
- vastuu kolmiportaisen tuen toteuttamisesta
- oppimisvaikeudet
- keskittymisvaikeudet, sopeutumisongelmat
- työrauhaongelmat
- alisuoriutuminen
- erityislahjakkuudet
- HOJKS/HOPPI
- yksilölliset materiaalit
- siirtymävaiheen yhteistyö
- pienryhmä- ja samanaikaisopetus oppimisvaikeudet
- yhteistyö sairaalakoulun kanssa tarvittaessa

### **KOULUTERVEYDENHOITAJA:**

- terveydenhoidon asiantuntija
- oppilaiden vuosittaiset tarkastukset
- laajennetut terveystarkastukset
- yhdessä koululääkärin kanssa (1.lk, 5.lk, ja 8.lk)
- varhainen puuttuminen lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyen
- tarvittaessa yhteydenpito huoltajaan
- valvoo koulun terveydellisiä oloja yhdessä lääkärin ja terveystarkastajan kanssa
- antaa rokotuksia ja ensiapua koulutapaturmissa
- mieliala-asiat (arviointi, hoidon ohjaus, konsultointi)
- ennaltaehkäisevä työ
- toteuttaa terveystarkastusta- ja neuvontaa yhdessä muun terveydenhuollon ja koulun henkilökunnan kanssa
- yhteistyön edistäminen kodin, koulun ja muiden tahojen kanssa
- tarvittaessa koulukiusaamiseen puuttuminen

### **KOULULÄÄKÄRI:**

- lääketieteen asiantuntija
- oppilaiden laajat terveystarkastukset yhdessä terveydenhoitajan kanssa
- lääkärinpalvelut, mm. tarvittaessa lähetteet lisätutkimuksiin tai -hoitoon tai erikoissairaanhoidon
- toimii yhteistyössä oppilashuollon kanssa
- valvoo koulun terveydellisiä oloja yhdessä terveydenhoitajan ja terveystarkastajan kanssa



### **KOULUNKÄYNNIN OHJAAJAT**

- oppilaan avustaminen; fyysiset hoiva/huolenpitotehtävät
- oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen muiden kasvattajien kanssa
- oppilaan kuntoutus tarpeen mukaan
- ohjaa ja tukee oppilasta sekä huolehtii turvallisuudesta oppimisympäristössä
- ohjaaminen oppimistilanteissa sekä sijaisopettajana toimiminen

### **KOULUKURAATTORI:**

- tukena oppilaiden koulunkäynnissä, vapaa-aikaan ja eri elämäntilanteisiin liittyvissä kysymyksissä
- tukemassa opettajia ja vanhempia kasvatustehtävässä
- tekee myös luokkamutoista ja ryhmien kanssa tehtävää työtä

### **KOULUPSYKOLOGI**

- auttaa oppilaiden koulunkäyntiin, oppimiseen, kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa
- psykologisten tutkimusten tekeminen (oppimisvaikeudet)
- ennaltaehkäisevän työn painottuminen ja oppilaiden psyykkisen hyvinvoinnin tukeminen
- mielialaan liittyvät pulmat

### **KERHOJEN OHJAAJAT**

- huolehtii turvallisesta toiminnasta kerhon aikana
- yhteistyö luokanopettajien kanssa lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa
- yhteydenpito luokanopettajaan ja vanhempiin tarvittaessa

### **OPPILASKUNNAN HALLITUS**

- toimii oppilaskunnan äänenä
- pyrkii edistämään oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia koulun asioihin
- edistää vuorovaikutusta ja yhteistyötä
- ideoi ja ehdottaa parannuksia kouluympäristöön, hankkii välituntivälineitä
- ylä- ja alakoulun oppilaskuntien hallitukset toimivat yhteistyössä
- pyrkii madaltamaan kynnystä ala- ja yläkoulun välillä mm. yhteisten tapahtumien avulla

### **AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN OHJAAJAT**

- kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen
- huolehtii turvallisesta ja lapsilähtöisestä toiminnasta
- yhteydenpito luokanopettajaan ja vanhempiin tarvittaessa

### **RUOKAHUOLTO JA MUU KOULUN HENKILÖKUNTA**

- kouluruokailu ja välipalat
- koulun fyysisen ympäristön siisteys

### **3.2 Monialaisten opiskeluhoitoryhmien toimintatavat**

Opiskeluhoitollon uudistuksen myötä kunnissa on toiminut elokuusta 2014 alkaen kolmenlaisia opiskeluhoitoryhmiä. Koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskeluhoitollon palveluja tuottavien tahojen kanssa opiskeluhoitoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Vieremän kuntaan valittavan opiskeluhoitollon monialaisen ohjausryhmän asettaa sivistysosaston osastopäällikkö. Monialainen opiskeluhoitollon ohjausryhmä vastaa opiskeluhoitollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ryhmä kokoontuu vähintään kerran lukuvuodessa tai tarvittaessa.

Kirkonkylän koululla toimii monialainen opiskeluhoitoryhmä, joka koordinoi ja kehittää opiskeluhoitotyötä koulun tasolla. Se osallistuu koko kouluyhteisön hyvinvointia edistävään työhön arvioimalla hyvinvointitilannetta koulun ja luokan tasolla sekä toimii asiantuntijana terveellisen ja turvallisen opiskeluympäristön kehittämisessä. Ryhmä laatii vuosittain koulukohtaisen oppilashoitollon työsuunnitelman, johon on kirjattu kehittämiskohteet ja tavoitteet sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Hyvä tapa on laatia toimintakalenteri, jossa huomioidaan asioiden kiireellisyysjärjestys ja kouluvuoden aikana säännöllisesti toistuvat aikarajat esim. nivelvaiheet.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä koostuu opiskeluhoitollon asiantuntijoista ja lisäksi ryhmään kuuluvat lukuvuosittain vaihtuvat oppilas- ja hoitajajäsenet. OHR kokoontuu Kirkonkylän koululla noin kerran kuukaudessa tai tarvittaessa useammin. Kirkonkylän koululla opiskeluhoitoryhmän puheenjohtajana, koollekutsujana ja muistion laatijana toimii Kirkonkylän koulun rehtorin tähän tehtävään osoittama henkilö. OHR: n kokouksista laaditaan muistio. Muistioon kirjataan läsnäolijat, käsiteltävä asia, päätökset/toimenpiteet, aikataulu, vastuhenkilö ja seuranta.

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoitollon palveluiden järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskeluhoitollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai oppilaiden läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää oppilaan tai hoitajan suostumusta.

### **3.3 Toimintatapa oppilaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi**

#### **Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma**

Valtakunnallinen kouluterveyskysely tarjoaa runsaasti tietoa nuorten terveydestä ja hyvinvoinnista kehittämistyötä varten. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisessä on keskeistä varhainen puuttuminen ja puheeksi otto, tukeminen ja tuuppaaminen lasten ja perheiden luonnollisissa kontakteissa neuvolassa, päivähoitossa, kouluissa ja harrastustoiminnassa. Lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä ravitsemus- ja liikunta- ja päihdekasvatusta tulee tehdä koko koulu- ja opiskeluajan ja heitä tulee kannustaa tekemään terveitä valintoja. Erityinen huomio on kiinnitettävä kehityksen nivelvaiheisiin, siirtymävaiheisiin kodista päivähoitoon, kouluun ja opiskelun eri vaiheisiin ja työhön.

Perusopetuksen koulutuksen tavoitteiksi ja toimenpiteiksi on suunnitelmassa asetettu:

1. Oppilaitos- ja kouluverkko sopeutuu pienenevien ikäluokkien tilanteeseen  
Toimenpiteinä esi- ja perusopetus turvataan lähipalveluna, madalletaan esteitä käydä koulua yli kuntarajojen ja koulumatkaan käytettyjen aikojen kehitystä ja koulumatkajärjestelyjä seurataan. Tavoitteena on pienten koululaisten kuljetusaikojen pitäminen kohtuullisena.
2. Koulu tukee tiedollisten osaamistavoitteiden ohella entistä paremmin lapsen yleisen hyvinvoinnin, tunne-elämän, sosiaalisten taitojen sekä eettisen ja esteettisten taitojen kehitystä, jolloin koulut onnistuvat paremmin ongelmien ennaltaehkäisemisessä ja varhaisessa tunnistamisessa. Toimenpiteinä koulujen kerhotoiminnan kehittäminen sekä opetus- oppilashuolto- ja opinto-ohjauksen palveluiden korkea laatu ja ammattihenkilöstön saatavuus.
3. Lasten- ja nuorten kouluviihtyvyys parantuu  
Toimenpiteinä fyysisen työ- ja oppimisympäristön kehittäminen. Työilmapiiriä kehitetään yhteisöllisyyttä ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia lisäävään suuntaan sekä lasten ja nuorten opiskelutaitoja vahvistetaan ja opiskeluun liittyvissä vaikeuksissa autetaan.

Oppilas elää samanaikaisesti kodin ja koulun vaikutuspiirissä. Tämä edellyttää näiden kasvatusyhteisöjen vuorovaikutusta ja yhteistyötä oppilaan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Opetus ja kasvatus tulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan oppilaantuntemusta ja auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta ja siitä, että oppilas suorittaa oppivelvollisuutensa. Koulu tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan kasvatuksesta ja opetuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja koko kouluyhteisön hyvinvointia.

On tärkeää, että huoltajilla on mahdollisuus osallistua koulun kasvatustyön tavoitteiden asettamiseen, suunnitteluun ja arviointiin yhdessä opettajien ja oppilaiden kanssa. Koulun on oltava yhteistyössä huoltajan kanssa niin, että hän voi osaltaan tukea lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla.

Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittämisestä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää koulun henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta.

Huoltajille annetaan tietoa opetussuunnitelmasta, opetuksen järjestämisestä, opintoihin liittyvästä arvioinnista, oppilaan tuen tarpeista ja tuen saannin mahdollisuuksista ja huoltajan mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen. Kodin ja koulun yhteistyössä seurataan oppilaan poissaoloja.

## **Kummioppilastoiminta**

Jokaiselle esikoululaiselle valitaan kummioppilas neljännen luokan oppilaista. Kummioppilaan tehtävänä on esim. kouluun tutustumispäivänä esitellä koulua ja olla tukena ja turvana koulun arjessa.

## **Huomaa hyvä! Hyvät käytöstavat**

Kirkonkylän koululla vuosiluokilla 1–9 keskitytään vahvistamaan oppilaan vahvuuksia ja koulun arvoja Huomaa hyvä! -materiaalia hyödyntäen. Vahvuuksien tunnistamisen kautta, oppilaita tuetaan oman minäkuvan vahvistumisessa, erilaisuuden hyväksymisessä sekä vuorovaikutustaitojen kehittämisessä.

## **Suunnitelma Istumisen vähentämiseksi ja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi**

- Kokonaisuudesta vastaa Vieremän koulun hyvinvointityöryhmä

Istumista vähentävät ja fyysistä aktiivisuutta lisäävät toimenpiteet:

### **Välitunnit**

- Koulun oppilaita koulutetaan välituntiliikuttajiksi/liikunnan vertaisohjaajiksi ja heitä tuetaan aina tarvittaessa. Toteutuksesta vastaa koulun liikunnanopettaja sekä koulu personal trainer.

- Pitkät liikuntavälitunnit. Toiminnasta vastaa koulun liikunnan opettaja.

--> Sisäliikuntatiloja on mahdollista hyödyntää pitkien liikuntavälituntien aikana.

- Välitunnilla tapahtuvaa liikkumista tuetaan kehittämällä koulun piha-aluetta liikkumiseen innostavaksi ja houkuttelevaksi lähiliikuntapaikaksi. Piha-alueen kehittämisessä osallistetaan koulun oppilaita. Väline- ja laitehankintoihin liittyen hyödynnetään kunnasta löytyvää liikunta-alan asiantuntemusta.

### **Oppitunnit**

- Istumista tauotetaan viikoittain, oppituntien aikana pidettävillä taukoliikuntatuokioilla.

Toteutuksesta vastaa koulu personal trainer.

- Istumista vähentäviä toimintatapoja kehitetään koulun hyvinvointityöryhmässä.

### **Kerhotoiminta**

- Heti koulupäivän jälkeen alkavaa kerhotoimintaa pyritään järjestämään viikoittain. Oppilaiden toiveita harrastuksiin kerätään vapaa-ajanohjaajan sekä liikunnan opettajan toimesta. Toiminnan toteutuksesta vastaa koulun liikunnan opettaja sekä vapaa-ajanohjaajan rekrytoimat ohjaajat.

## **Koulu personal trainer**

Koulu personal trainer tarjoaa liikunta- ja ravitsemusneuvontaa ala- ja yläkoulun oppilaille maksutta. Henkilökohtaiset valmennukset voidaan toteuttaa koulupäivän jälkeen tai sovitusti koulupäivän aikana. Koulu personal trainer tekee tiivistä yhteistyötä koulun liikunnan opettajan ja liikuntasihteerin kanssa ja on tarvittaessa mukana myös liikuntatuntien aikana sekä erilaisissa tapahtumissa.

## **Yksinäisyyden vähentäminen, osallisuuden vahvistaminen**

Oppilaiden hyvinvointia tuetaan tarjoamalla oppilaille osallisuuden kokemuksia. Jokainen oppilas on osa turvallista luokkaryhmää ja koko koulun yhteisöä. Ryhmässä ja koulu yhteisössä toimiminen, oppilaiden toiveiden kuuleminen ja oppilaiden mahdollisuus aktiivisesti vaikuttaa koulun toimintaan, lisäävät oppilaiden osallisuuden kokemuksia. Osallisuuden kokemuksilla vähennetään yksinäisyyden kokemuksia.

**Koulun oppilashuoltoryhmä kehittää yksinäisyyttä vähentäviä ja osallisuutta lisääviä toimintatapoja, huomioiden aiheeseen liittyvät erityispiirteet ja haasteet.**

**Koulunuorisotyöntekijä toimii matalan kynnyksen tukihenkilönä ja toimintatapojen jalkauttajana yksinäisyyden vähentämisessä ala- ja yläkoulun puolella.**

## **Kouluruokailu**

Vieremän kunnan ruokapalvelu suunnittelee ja toimittaa ruoat kaikille kouluille. Ateriat ovat ravitsemuksellisesti monipuolisia ja terveellisiä. Kouluilla tarjotaan myös **aamupalaa ja välipalaa**. Ruokailut ovat ohjattuja ja valvottuja. Opettajat yhdessä **ruokapalvelu**henkilökunnan kanssa ohjaavat terveellisiin ja monipuolisiin valintoihin ja hyviin ruokailutapoihin.

## **Oppilaiden vaikuttamismahdollisuudet**

Kirkonkylän koululla toimii kouluruokaryhmä. Ryhmään kuuluu oppilaita, **vanhempien edustaja**, opettajia, kouluterveydenhoitaja, **hyvinvointityöntekijä**, rehtorit ja ruokapalvelun henkilökuntaa. Ryhmäideoi ja kehittää kouluruokailua. Erilaiset teemat ja juhlat kertovat oppilaille paikallisista, kansallisista ja kansainvälisistä ruoista ja tavoista. **Oppilailla ja huoltajilla mahdollisuus vaikuttaa temaviikkojen ja tapahtumien toteutukseen.**

**Oppilaiden on mahdollisuus antaa palautetta kouluruoasta. Palautteen antoväyliä ovat kouluruokaryhmä, yleinen palautelaatikko, QR-koodilla sekä kerran lukukaudessa toteutettava kouluruokatyytyväisyyskysely.**

## **Vanhempien/huoltajien vaikuttamismahdollisuudet kouluruokailussa**

**Vanhempien osallisuutta kouluruokailuun lisätään vanhempien ja oppilaiden yhteisillä kouluruokatreffeillä. Vanhempien on tällöin mahdollisuus arvioida ja antaa palautetta kouluruokailusta. Palautetta on mahdollisuus antaa myös wilman kautta.**

**Vanhempien/huoltajien edustaja toimii myös osana kouluruokaryhmää.**

**Lait ja suositukset:** Kouluruokailun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalojen järjestämistä säätelevät Perusopetuslaki N:o **714/2018** ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset ja lisäasetukset/2010, sekä Lukiolaki N:o 629/1998/28§. Ruokalistojen suunnittelua ohjaavat **Ruokaviraston** viimeisimmät **suomalaiset** ravitsemussuositukset **sekä Valtion ravitsemusneuvottelukunnan viimeisin kouluruokasuositus.**

**Arvostus:** Lasten ja nuorten valintoihin koulussa vaikuttavat osaltaan ympäristö, kaverit ja vanhemmat. Kouluruoan arvostus lähtee koko koulun henkilöstön sekä kodin sitoutumisesta. Ruokalistasuunnittelussa kiinnitetään huomiota terveellisten, monipuolisten ja houkuttelevien raaka-aineiden käyttöön ja ruokailutapahtumassa ruokapalvelun henkilökunta ohjaa oppilasta koostamaan terveellisiä ja monipuolisia aterioita. Raaka-aineissa pyritään suosimaan kotimaisia ja paikallisia tuotteita. Opettajat näyttävät omalla esimerkillään, miten ruoka-annos koostetaan

lautasmallin mukaisesti ja miten ruokailutapahtumassa käyttäydytään. Kotien antama tuki oikean ruokailumallin ja -ateriarytmin toteuttamiseksi on ensiarvoisen tärkeää.

**Ateriarytmi:** Kouluruokailun taustalla ovat kansanravitsemuksen tarpeet ja sen tavoitteena on täydentää kodeissa tapahtuvaa ruokailua. Riittävä kotiaamiainen varmistaa, ettei nälkä yllätä ja keskittyminen häiriinny koulupäivän aluksi. **Aamupalan tueksi koululla tarjotaan maksutta aamupalahedelmä kaikille oppilaille.**

Ennen puoltapäivää pidettävä koululounastauko kestää 30 minuuttia ja se on tarkoitettu sekä oppilaiden että opettajien virkistäytymiseksi ja katkoksi päivän työrytmiin. Iltapäivällä tarjotaan maksullista välipalaa klo 13 ja 14 välitunneilla. Pienimmille oppilaille tarjotaan lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä maksullista aamu- ja välipalaa.

Näiden lisäksi oppilailla tulisi olla mahdollisuus nauttia kotona lämmin päivällisateria sekä 1 – 2 terveellistä välipalaa, jotta päivän ateriarytmi ja riittävä energiansaanti toteutuisivat.

**Ruoan turvallisuus:** Jokaisella raaka-aineen alkutuottajalla, jatkojalostajalla, kuljetusyhtiöllä ja tuotteen loppukäyttäjällä on omavalvontasuunnitelma, jonka avulla tarkkaillaan raaka-aineiden ja ruokien oikeita säilytys- ja tarjoilulämpötiloja, varastointia ja käsittelyä. Tällä toimintamallilla pyritään takaamaan raaka-aineiden turvallisuus. Alkuperän jäljitettävyys ja ympäristönsuojelliset näkökohdat tukevat osaltaan myös lähellä tuotettujen elintarvikkeiden lisääntyvää käyttöä.

**Erityisruokavaliot:** Kouluterveydenhoitaja täyttää erityisruokavalioilmoituksen oppilaan 1. ja 7. luokan terveystarkastuksen yhteydessä, mikäli oppilaalla on tarvetta poikkeavaan ruokavalioon. Oppilaan huoltajalla on muilla vuosiluokilla ilmoitusvastuu kouluterveydenhuoltoon ruokavalioon tehtävistä muutoksista, myös erityisruokavaliion loppumisesta. Ilmoituslomake erityisruokavaliomuutoksista löytyy kunnan internet-sivuilta. Kasvisruokavalioon siirtymisestä vakaumuksen vuoksi tulee aina neuvotella kodin, kouluterveydenhoitajan ja oppilaan kesken, jotta varmistetaan oppilaan perusteet ruokavalioon siirtymisestä ja riittävä energian- ja ravintoaineiden saanti.

**Ravitsemus-, terveys- ja tapakasvatus:** Ohjattu kouluruokailu on osa koulun antamaa ravitsemus-, terveys- ja tapakasvatusta, johon osallistuvat kaikki koulun aikuiset kasvattajat. Vieremän kouluissa pidetään yllä ajanmukaista ravitsemustietoutta muun muassa järjestämällä teemaviikkoja ja –päiviä, kuten salaattiviikko, koulumaitopäivä ja **toiveruokaviikot. Vuoden kierron suomalaiset juhlapäivät huomioidaan aina kouluruokailussa.**

**Tavoitteet ja toimenpiteet terveellisten ravitsemustottumusten edistämiseksi**  
**Tavoitteet ravitsemustottumusten edistämistyölle nousevat viimeisimmästä kouluterveyskyselystä sekä havaituista haasteista ja huolestuttavista ilmiöistä. Keskeiset haasteet vuonna 2024:**

1. **Todella moni lapsi/nuori jättää aamupalan syömättä kouluun lähtiessä**
2. **Salaatin/raasteen syöminen kouluruoalla on vähäistä tai satunnaista**
3. **Oppilaat jättävät kouluruoan kokonaan syömättä (ilmiö painottuu 7 luokan oppilaisiin)**

**Toimenpiteet:**

- **Koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittäminen terveellisten ravitsemustottumusten edistämiseksi. Väylänä kouluruokaryhmä, oppilashuoltoryhmä sekä tiedottaminen ilmiöistä ja huolenaiheista wilman kautta.**
- **Vanhempia/huoltajia tiedotetaan lapsen syömättömyydestä kouluruoalla**
- **Kouluruokailuun liittyviä palautteenantotapoja pyritään kehittämään/helpottamaan**

- **Terveellisiä ravitsemustottumuksia edistetään koulu personal trainer-hankkeen kautta. Oppilailla mahdollisuus myös henkilökohtaiseen ravitsemusneuvontaan.**

### **Kouluruokailuun osallistumisen seuranta**

**Opettajat tulevat ruokailuun yhdessä oman luokkansa oppilaiden kanssa. Opettaja seuraa, että kaikki oppilaat osallistuvat ruokailuun sovitusti. Oppilaita myös kehoitetaan ottamaan ruokaa lautaselle. Ruokailusta poistuminen tapahtuu yhtä aikaa? Mahdollisista ongelmakohtista kouluruokailuun osallistumisen suhteen tiedotetaan kunkin lapsen vanhempia/huoltajia.**

### **Kouluterveydenhuolto**

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on oppilaiden terveyden edistäminen, terveen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä koko kouluyhteisön hyvinvoinnin vahvistaminen yhteistyössä oppilaiden, vanhempien ja muun koulun henkilökunnan kanssa. Oppilaat kutsutaan vuosittain terveystarkastukseen terveydenhoitajan vastaanotolle. Laajat terveystarkastukset (terveydenhoitajan ja lääkärin tarkastus) ovat 1., 5. ja 8. luokalla. Laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan mukaan vanhemmat/huoltajat.

Mikäli oppilaalla on hoitoa vaativa sairaus, on terveydenhoitaja/lääkäri lähinnä konsultatiivinen tukitoimi koululle. Oppilaan sairauden mukainen hoitosuhde on usein muualla, mutta tarvittaessa kouluterveydenhuolto on tukemassa hoitoa.

Mikäli oppilas tarvitsee lääkitystä tai hoidollisia toimenpiteitä koulupäivän aikana, oppilaan vanhempi vastaa hoidon kannalta ajantasaisen tiedon toimittamisen oppilaan luokanopettajalle tai luokanvalvojalle.

Suun terveydenhuoltoon hammaslääkärin vastaanotolle kutsutaan 1., 5. ja 8. luokan oppilaat. Suuhygienistin vastaanotolle oppilaat saavat kutsun vuosittain tai tarpeen mukaan. Suun terveydenhuolto toimii ajanvarauksella Vieremän terveystalossa.

### **Koulutapaturmat ja ensiapu**

Ensiavun järjestämiseksi kouluissa on oltava ensiapukaappi. Välineiden hankintavastuu ja ajantasaisuuden ylläpito kuuluu rehtorin tähän tehtävään määräämälle henkilölle. Ensiapukaapit sijaitsevat Kirkonkylän koulun ”kuulutus-/radiohuoneessa” ja käsityötiloissa.

Kaikki kuntamme oppilaat on vakuutettu koulutapaturmien osalta vakuutusyhtiö Pohjolassa. Tapaturman sattuessa siitä on välittömästi ilmoitettava opettajalle, terveydenhoitajalle tai kansliaan. Terveydenhoitajan tehtäviin eivät kuulu sairaanhoidolliset toimenpiteet, vaan terveydenhoitaja ohjaa oppilaan hoidon tarpeen arvion perusteella terveystaloon vastaanotolle tai päivystykseen. Pienet ensiaputoimenpiteet terveydenhoitaja voi hoitaa. Jokaisesta tapaturmasta täytetään tapaturmailmoitus, jonka täyttää se koulun aikuinen joka tapaturman on nähnyt, tai jolle asiasta ensimmäisenä tullaan kertomaan. Tapaturmailmoitus täytetään Wilmassa.

## **Koulukuraattori**

Kuraattori on koulun sosiaalityöntekijä, joka voi olla mukana auttamassa, jos oppilaalla on pulmia koulunkäynnissä, kaverisuhteissa tai hänen elämäntilanteessaan tapahtuu muutoksia. Vanhemmat voivat keskustella kuraattorin kanssa myös perheeseen liittyvistä asioista ja pulmatilanteita ratkotaan yhdessä ja tarpeen mukaan yhteistyötä tehden eri tahojen kanssa.

Kuraattorille ohjaututaan koulun henkilökunnan, kouluterveydenhuollon, oppilaan itsensä tai vanhemman aloitteesta. Aloite voi tulla myös koulun ulkopuoliselta taholta kuten sosiaalityöstä tai perheneuvolasta.

Kuraattorin työ on yksittäisen oppilaan tukemisen lisäksi myös yhteisöllistä työskentelyä ryhmien ja luokkien kanssa, osallistumista tapahtumiin ja opiskeluhuoltoryhmiin.

## **Psykologi**

Koulupsykologi auttaa oppilaiden koulunkäyntiin, oppimiseen, kehitykseen ja mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Koulupsykologi työskentelee yhteistyössä oppilaan, hänen vanhempiansa, koulun henkilökunnan sekä tarvittaessa muiden oppilasta hoitavien tahojen kanssa.

Esiopetuksessa psykologin tehtävä on tukea ja tarvittaessa arvioida lasten kouluvalmiuksia sekä tuen tarpeita. Peruskoulussa psykologin tehtävänä on selvittää ja arvioida lapsen ja nuoren kehityksessä, koulunkäynnissä, opiskelussa tai oppimisessa esiin tulevia pulmia. Lisäksi psykologin työssä painottuu neuvonnan, ohjauksen sekä keskustelutuen tarjoaminen oppilaille ja heidän perheilleen lasten ja nuorten kehitykseen, psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa sekä konsultaatioapu koulun henkilökunnalle.

Lukiossa psykologin työn tavoitteena on tukea opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia ja opiskelua. Psykologiin voi ottaa yhteyttä esimerkiksi opiskeluun liittyvän stressin, oppimisen pulmien, masennuksen, ahdistuneisuuden tai yleisen pahanolon tunteiden ja erilaisten kriisitilanteiden vuoksi. Toisen asteen psykologin työhön kuuluvat myös psykologin tutkimukset ja kartoitukset (oppiminen ja tarkkaavuus).

Yksilötyön lisäksi psykologi tekee yhteisöllistä työtä esimerkiksi oppilashuoltoryhmässä, luokkatunneilla, teemapäivissä ja oppilaille suunnatuissa ryhmissä.



## Koulukuljetukset

Esi- ja perusopetuksen oppilaalle järjestetään maksuton koulukuljetus omaan lähikouluun, jos koulumatka

- 0 - 2 vuosiluokan oppilaalle, jos koulumatka on vähintään 3 km, (perusopetuslain mukaan 5 km)  
Esioppilaalla 1 km, jos kuljettava matka valaisematonta tietä (haja-asutusalueella)
- 3 - 9 vuosiluokan oppilaalle, jos koulumatka on vähintään 5 km

sekä lukion oppilaille joiden koulumatka on vähintään 5 km.

Muutoin kuljetus erityisperustein sivistyslautakunnan päätöksellä. 1 kk sivistysjohtajan päätöksellä, jos kyse on koulumatkan vaarallisuuden arvioinnista suurpetohavaintojen perusteella.

Kuljetukseen oikeutetun esi-,perus- ja lukio-opetuksen oppilaan koulumatkaan voi sisältyä myös kävelyosuus, joka pääosin voi olla enintään viisi kilometriä, paitsi esioppilaalla, 1. ja 2. luokan oppilailla enintään kolme kilometriä. Esiopetuksessa olevalla, jolla ei ole tievalaistusta, kävelyosuus on 1 km.

Kuljetukset järjestetään liikennöitsijän omakustanteisen linjaliikenteen, Ely:n järjestämän linjaliikenteen ja Vieremän kunnan ostoliikenteen avulla. Kuljetuksessa käytetään linja-autoja, pienoibusseja ja tilatakseja.

### **Koululaiskuljetuksia säätelee perusopetuslain 32 pykälä.**

”Perusopetuslaki 21.8.1998/628 32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoidon.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

[\(19.12.2003/1139\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

L:lla [642/2010](#) muutettu 2 momentti tulee voimaan 1.1.2011. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. [\(19.12.2003/1139\)](#)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

### **Koulun vastuu**

- Vuosittain kouluissa käsitellään koulukohtaiset koulukuljetusten pelisäännöt.
- Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan mahdollisena kuljetusten odotusaikana.
- Koulu arvioi kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä.

## **Vanhemmat huolehtivat, että oppilas**

- on ajoissa kuljetuspaikalla
- on pukeutunut sään mukaisesti
- käyttää pimeällä heijastinta
- kuljetusreitien varteen pyöräillessään käyttää pyöräilykypärää
- oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna.
- Vanhemmat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Jos oppilas ei tarvitse koulukuljetusta, vanhemmat ilmoittavat.
- Poissaolosta suoraan liikennöitsijälle sekä koululle. Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.

## **Oppilas**

- on ajoissa sovitulla odotuspaikalla, että kaikki ehtivät oikeaan aikaan kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille
- nousee autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuu penkille ja kiinnittää turvavyön
- automatkalla käyttäytyy asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- pitää ajomatkan aikana turvavyön kiinnitettynä
- kertoo kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistuu autosta viivyttämättä. Jos joutuu ylittämään tien, odottaa, kunnes kuljetusauto on jatkanut matkaa
- ymmärtää pelisäännöt ja sitoutuu noudattamaan niitä.

## **Kuljettajan vastuu**

- Vaitiolovelvollisuus: Kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille.
- järjestyksenpito autossa ja ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan ja koululle

## **Vieremän kirkonkylän koulun järjestyssäännöt**

### **Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen**

Järjestyssääntöjen tarkoitus on edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. (PoL 29§)

Järjestyssäännöt ovat voimassa oppilaan ollessa koulussa tai osallistuessa koulun toimintaan koulun ulkopuolella.

### **Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet**

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen, yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä turvalliseen opiskeluympäristöön. (PL 731/1999, PoL 29§)

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä myönnetty vapautusta. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. (PoL 35§)

Koulussa on käytössä toimintamalli kiusaamisen ehkäisemiseksi.

Koulun järjestyssääntöjen rikkomisesta koululla on mahdollisuus käyttää perusopetuslaissa ja asetuksissa määrättyjä rangaistuksia. Vakavia ja toistuvia rikkomuksia selvitetään koulun toimintamallin mukaisesti. Vahingon aiheuttaja korvaa tahallaan aiheuttamansa vahingon. Kouluun ei myöskään saa tuoda toisille ja itselle vaaraa aiheuttavia esineitä tai aineita. (PoL 29§) Omien arvoesineiden, puhelimen ja muiden laitteiden, joita opetuksessa ei tarvita, tuominen kouluun on oppilaan omalla ja hänen vanhempiansa vastuulla.

### **Järjestyssääntöjen muistilista:**

- Saavun kouluun ja oppitunnille täsmällisesti koulutyössä tarvittavat välineet mukana.
- Käyttäydyn asiallisesti ja toista kunnioittavasti kaikkia kohtaan.
- Annan kaikille opiskelu- ja työrauhan
- Kunnioitan jokaisen oikeutta koskemattomuuteen sekä henkilökohtaisen omaisuuden koskemattomuuteen
- Kerron koulun aikuiselle, jos huomaan epäasiallista käytöstä tai joku loukkaantuu.
- Käytän tieto- ja viestintäteknologiaan liittyviä laitteita asianmukaisesti.
- **Noudatan opettajan ohjeita kännykän ja muiden laitteiden käytöstä koulupäivän aikana, Oppitunnilla käytän puhelinta ainoastaan opettajan erityisluvalla. Yläkoululaisena jätän sen äänettömänä opettajan osoittamalle paikalle oppitunnin ajaksi. Alakoulussa noudatan luokanopettajan antamia ohjeita kännykän säilyttämisestä. Käytän tieto- ja viestintäteknologiaan liittyviä laitteita vastuullisesti.**
- Pidän koulun tiloista, tavaroista ja piha-alueesta huolta, jotta ne säilyvät hyvässä kunnossa, ehjinä ja siisteinä. Ilmoitan, jos huomaan että jokin on esim. rikkoutunut.
- Sisätiloissa kävelen vain sukkasillani tai sisäkengillä. Ulkokengät riisun käytävässä luokan ulkopuolella, kengät ja muut ulkoiluvälineet säilytän niille osoitetuissa paikoissa naulakoissa.
- **Välitunnit vietän välituntialueella enkä poistu koulun alueelta. Noudatan välituntisääntöjä ja välituntivalvojan ohjeita. Vietän välitunnit ulkona ja pukeudun sään mukaisesti.**
- Koulupäivän aikana pysyn koulualueella, ellei muuta erikseen sovita.
- Koulun pihan leikkivälineitä käytän sovitusti vuorotellen.
- Koulupäivän päätyttyä poistun koulun alueelta ja lähden heti kotiin. Koulurakennukseen tai pihalle en jää oleilemaan, ellei asiasta ole sovittu erikseen opettajan kanssa. Piha-alue on varattu aamulla ennen koulun alkua ja iltapäivällä klo seitsemääntoista asti aamu- / iltapäivätoiminnan käyttöön.
- Muistan, että energiajuomat ja limsat yms. eivät kuulu koulu-aikaan, **eivätkä makeiset ja purukumit oppitunneille**, jollei asiasta ole erityisesti opettajan kanssa sovittu.

## Koulumatka

- Vakuutus on voimassa koulumatkoilla. Saavun aamulla suorinta reittiä kouluun ja lähden koulupäivän jälkeen suorinta reittiä kotiin.
- Koulukuljetusta odotan sille osoitetulla paikalla.
- Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Järjestyssäännöt ovat nähtävissä kunnan ja koulun kotisivulla sekä Wilmassa. Järjestyssäännöt ovat myös koulun ilmoitustaululla.

Järjestyssäännöt käsitellään vuosittain lukuvuoden alkaessa oppilaiden ja henkilökunnan kanssa. Säännöistä tiedotetaan myös huoltajille.

Järjestyssääntöjä tarkistetaan opetushallituksen ohjeiden mukaisesti oppilaiden, henkilökunnan ja huoltajien kanssa yhteistyössä.

Lisäksi koululle on laadittu käytänteet välitunneille. Luokkiin voidaan laatia yhdessä oppilaiden kanssa järjestyssääntöjen pohjalta luokkakohtaisia käytänteitä.

## Poissaoloihin puuttuminen

Tämän ohjeistuksen perusteella puututaan toistuviin epäselviin poissaoloihin.

Luokanopettaja / -valvoja vastaa luokkansa poissaolojen seurannasta. Koko koulun osalta poissaolojen seurannasta vastaa rehtori.

Oppilaan huoltaja on velvollinen ilmoittamaan etukäteen oppilaan poissaolosta. Muuhun kuin sairaudesta johtuvaan poissaoloon on huoltajan haettava lupa erikseen luokanopettajalta / -valvojalta. Yli viiden päivän pituiseen poissaoloon luvan antaa rehtori.

Oppilashuoltoryhmä keskustelee oppilaan poissaoloista ja sopii asiaan puuttumisesta. Tarvittaessa sovitaan toimenpiteistä ja vastuista. Luokanopettaja /-valvoja toimii linkkinä kodin ja koulun välillä, mikäli asiasta ei ole sovittu toisin.

Jos oppilaalla on 1-3 päivän sairauspoissaoloja yhteensä 10 työpäivää neljän kuukauden aikana, seuraa automaattinen puuttumiskäytäntö. Mikäli luokanvalvojan / -opettajan puuttumiskäytäntö ei tuo selvyyttä poissaoloihin tai ne jatkuvat, tarjotaan oppilaalle koululääkärin kohdennettua terveydentilan ja koulukuntoisuuden arviota. Luokanopettaja / -valvoja kertoo huoltajalle koulun ottavan yhteyttä kouluterveydenhoitajaan. Arvion perusteella koululääkärillä on velvollisuus tuoda perusopetuslain 40.§:n mukaisesti oppilashuoltoryhmän tietoon oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot.

Mikäli terveydentilan arvio ei anna selitystä poissaoloihin ja poissaolot jatkuvat seuraa lastensuojeluilmoitus ja sitä kautta lastensuojelutarpeen arviointi. Koulun edustaja on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen, jos oppilas on ollut poissa 100 tuntia lukuvuoden aikana, eikä kohdennetussa terveystarkastuksessa tai muussa puuttumiskäytännössä ole löytynyt hyväksyttävää syytä poissaoloihin.

Mikäli lastensuojeluilmoitus ei johda toimenpiteisiin tai selvittämättömät poissaolot jatkuvat, rehtori ilmoittaa asiasta sivistysosaston osastopäällikölle, joka vie asian tarvittaessa sivistyslautakunnan käsittelyyn. Lautakunta voi huomauttaa huoltajaa tai tehdä tutkintapyynnön poliisille oppivelvollisuuden valvonnan laiminlyönnistä.

## **Koulutehtävien laiminlyönti:**

Kotitehtävien tarkoituksena on kerrata koulussa opittuja asioita. Oppilaan velvollisuus on huolehtia annettujen kotitehtävien tekemisestä. Huoltaja vastuulla on tarkistaa, että tehtävät tulevat tehdyksi. Oppilaan ollessa pois koulusta, oppilas tai huoltaja ottavat selville annetut kotitehtävät. Mikäli oppilas laiminlyö kotitehtävien tekemisen hänelle voidaan määrätä osallistuminen koulun jälkeen läksyparkkiin. Läksyparkkikäytännöt ilmoitetaan lukuvuositedotteessa.

## **Opiskeluhuollon yhteistyö koulutuksen eri siirtymävaiheissa**

Lapsen siirtyessä päivähoidosta esiopetukseen päivähoidossa käytetty varhaiskasvatussuunnitelma siirtyy hänen mukanaan. Keväällä järjestetään keskustelu, johon osallistuvat lapsen vanhemmat, päivähoidon ja esiopetuksen edustus sekä tarvittaessa sidosryhmät. Tämä keskustelu on samalla esiopetuksen aloituskeskustelu.

Oppilaan siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen järjestetään helmi-maaliskuussa siirtopalaveri, johon

osallistuvat varhaiskasvatuksen opettajat, tuleva esikoulun opettajat sekä erityisopettajat. Palaverin tarkoituksena on saada opetuksen järjestämisen kannalta tarvittava tieto esikoulunsa aloittavista oppilaista.

Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä yläkoulun erityisopettaja järjestää huhti-toukokuussa siirtopalaverit opettavien opettajien kanssa opetuksen järjestämisen kannalta tarvittavan tiedon saamiseksi. Yläkoulun erityisopettaja siirtää opetuksen kannalta tarvittavan tiedon muille opettajille. Nivelvaiheen siirtymää tuetaan myös oppilaanohjaajan ja/tai kuraattorin vierailulla 6-luokissa. Toukokuussa järjestetään 6-luokkalaisille ryhmäytymispäivä, johon tulevat luokanvalvojat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan. Syksyllä 7:llä luokalla ryhmäytymistä jatketaan.

Yläkoulusta toiselle asteelle siirtymisen tueksi järjestetään ammatti- ja koulutusesittelyjä sekä vierailuja. Erityisesti tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen oppilaille tehdään yksilöllisiä suunnitelmia yhdessä nuoren, huoltajien, oppilaanohjaajan ja muiden oppilaan opetuksesta vastaavien aikuisten sekä tarvittavien muiden tahojen kanssa. Yläkoulun ja toisen asteen välisestä tiedonsiirrosta vastaa oppilaanohjaaja.

## **Oppilaiden opintojen ohjaus**

Oppilaanohjauksen tehtävänä on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas kykenee edistämään opiskeluvalmiuksiaan ja sosiaalista kypsymistään sekä kehittämään elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Ohjauksen tuella oppilas tekee omiin kykyihinsä ja kiinnostuksiinsa perustuvia opiskelua, koulutusta, arkielämää ja elämänuraa koskevia ratkaisuja.

Oppilaanohjauksen tarkoituksena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, lisätä hyvinvointia koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Sen avulla edistetään myös koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Oppilaan turvallista siirtymistä opintopolun nivelvaiheissa tulee tukea oppilaanohjaajien ja toisen asteen oppilaitosten ohjauksesta vastaavien opinto-ohjaajien sekä opettajien välisellä yhteistyöllä, joka ylittää oppilaitosten ja kouluasteiden väliset rajat.

#### 4. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Opiskeluhoito on sekä koulun arjessa tapahtuvaa kaikkien koulun aikuisten luonnollista toimintaa, että monialaista yhteistyötä. Opiskeluhoitoon tarkoituksena on tukea ja edistää lapsen tasapainoista ja tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista sekä ehkäistä syrjäytymistä. Opiskeluhoitoon tavoitteena on välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuurin edistäminen kouluyhteisössä. Opiskeluhoito on koko koulun ja sen toimintaympäristössä työskentelevien yhteinen asia.

Koulujemme opiskeluhoitoon tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimis- ja kasvu-ympäristö ja taata siten kaikille hyvä koulupäivä. Hyvä koulupäivä on sitä, että kaikilla on hyvä olla koulussa. Oppilaan luokanopettaja tai luokanvalvoja on lähinnä oppilasta ja tietää parhaiten mitä oppilaalle koulussa kuuluu. Moni oppilasta koskettava tai askarruttava asia ratkeaa usein oman opettajan johdolla. Opettaja pitää säännöllistä yhteyttä vanhempiin ja yhteistyössä on tärkeää vanhempien osallisuus lapsen koulunkäynnissä.

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. Oppilaan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Opiskeluhoitoon asiantuntijaryhmään voidaan ottaa käsiteltäväksi yksittäisen oppilaan asia, jos asia ei ratkea luokanopettajan/-valvojan ja vanhempien välisissä keskusteluissa (katso Kasvatuskeskustelu-kaavio Luku 5.1) tai kun huoli oppilaasta vaatii asian käsittelyä. Asian käsittely yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu oppilaan tai jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa kirjalliseen suostumukseen. (Liite) Jos oppilas/vanhemmat haluavat hänen asiansa käsittelyyn voi oppilaan/vanhemman yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella osallistua tarvittavia opiskeluhoitoon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä.

Alaikäinen tai muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muuta henkilökohtaiset ominaisuutensa ja asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevaan opiskeluhoitoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoitoon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se selvästi ole hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhoitoon henkilöstöön kuuluva sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoitoon palveluja. Kaikkia opiskeluhoitotyöryhmän jäseniä sitoo vaitiolovelvollisuus. Yksittäisen oppilaan opiskeluhoitolliset asiat ovat salassa pidettäviä.

Opiskeluhoitotyöryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Aina ennen kuin yksittäisen oppilaan asiaa käsitellään monialaisessa asiantuntijaryhmässä on hankittava asianosaisen tai hänen huoltajansa kirjallinen suostumus asian käsittelyyn. Suostumuksen hankkii se opiskeluhoitoon työntekijä, joka katsoo, että asiaa tulisi käsitellä ryhmässä. Asianosainen oppilas ja hänen huoltajansa ovat mukana päättämässä, ketä asiantuntijoita ryhmään kutsutaan.

Kun opiskeluhoitoon monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään yksittäisen oppilaan opiskeluhoitoon tarvetta, tai kun sen jäsenet toteuttavat jo suunniteltuja ja sovittuja yksilöllisiä

opiskeluhuollon tukitoimia, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät oppilasta koskevat tiedot opiskeluhoitokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:<sup>9</sup>

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.<sup>10</sup>

Opiskeluhoitokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhoitorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Opetuksen järjestäjä nimeää rekisterille vastuuhenkilön. Opiskeluhoitorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä ja niitä säilytetään koulun kassakaapissa. Kouluterveydenhuollon henkilöstö sekä muut oppilashuoltoa toteuttavat terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat oppilaan yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Opiskeluhoollon kuraattori kirjaa yksilötapaamisissa kertyvät asiakastiedot opiskeluhoollon kuraattorin asiakaskertomukseen.

#### **4.1 Oppilaalle tarjottava opiskeluhoollollinen tuki kurinpitörangaistuksen yhteydessä sekä silloin, kun opetukseen osallistuminen on evätty**

Jokaiselle koululle on laadittu järjestyssäännöt, jotka käydään joka syksy läpi yhdessä oppilaiden kanssa. Jos oppilas rikkoo järjestyssääntöjä vastaan opettaja tai tarvittaessa rehtori keskusteleo oppilaan kanssa asiasta. Mahdollinen seuraamus voi olla kasvatukseen keskustelu, jossa oppilas joutuu miettimään mitä koulun sääntöä vastaan rikkoi ja miksi. Muita seuraamuksia voi olla esim. jälki-istunto.

Jos oppilas rikkoo koulun järjestyssääntöjä vastaan ja teon ollessa niin vakava, että oppilas on erotettava koulusta määräajaksi, asiasta ilmoitetaan huoltajille sekä suullisesti, että kirjallisesti. Jos oppilas erotetaan koulusta määräajaksi tai hänen opetukseen osallistumisensa evätään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, koulu huolehtii siitä, että oppilaalla on mahdollisuus suorittaa niitä tehtäviä ja opiskella niitä asioita, joita koulussa tuona aikana opiskellaan. Luokanopettaja tai -valvoja laatii erotetulle oppilaalle suunnitelman, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.

---

<sup>9</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 2 mom. ja 20 § 1, 3 ja 4 mom.

<sup>10</sup> Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 § 5 mom.

## **5 OPISKELUHUOLLON YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPPILAIEN JA HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA**

Kodin ja koulun hyvän yhteistyön lähtökohdaksi on keskinäinen arvostus. Arvostukseen perustuvassa vuorovaikutuksessa opettajat, muut koulun työntekijät, vanhemmat ja oppilaat rakentavat yhteistä ymmärrystä lapsen hyvästä koulunkäynnistä ja oppimisesta. Yhteistyön päämäärä on oppimisen, terveen kasvun ja kehityksen tukeminen lapsen ja nuoren oppimispolun aikana.

Koulun tehtävänä on olla aloitteellinen yhteistyössä. Yhteistyö edellyttää keskinäistä luottamusta. Luottamuksen tärkein perusta on oikeudenmukaisuus. Luottamus rakentuu yhteistoiminnassa ja yhteisessä keskustelussa. Luottamuksen syntyyn tarvitaan aikaa, yhteisiä kohtaamisia sekä jatkuvaa, pitkäjänteistä ja aktiivista vuoropuhelua. Vanhempien luottamus kouluun ja lapsen saamaan opetukseen rakentuu siitä tiedosta, jonka he saavat opettajan ja lapsen välisestä suhteesta. Arvostava, lapsen yksilöllisyyttä kunnioittava asenne vahvistaa vanhemman roolia lapsen koulunkäynnin tukijana ja auttaa vanhempia ja opettajaa yhdessä löytämään sopivia tapoja tukea lapsen oppimista.

Yhteistyö alkaa kuulemisesta. Kuuleminen edellyttää turvallista ja avointa keskusteluympäristä. Kuulluksi tuleminen on erityisen tärkeää kodin ja koulun ensimmäisissä tapaamisissa ja lapsen koulunaloituksen ja kouluasteelta toiselle siirtymisen yhteydessä.

Vieremällä kodin ja koulun yhteistyö alkaa yleensä, kun lapsi aloittaa koulun. Keväällä järjestetään jokaisella koululla kouluun tutustumispäivä, johon tulevat oppilaat ja vanhemmat osallistuvat. Luokan tuleva opettaja, tulevat oppilaat ja vanhemmat tutustuvat toisiinsa ja uuteen kouluun. Opettaja kertoo oppilaille ja vanhemmille koulunaloitukseen liittyvistä asioista.

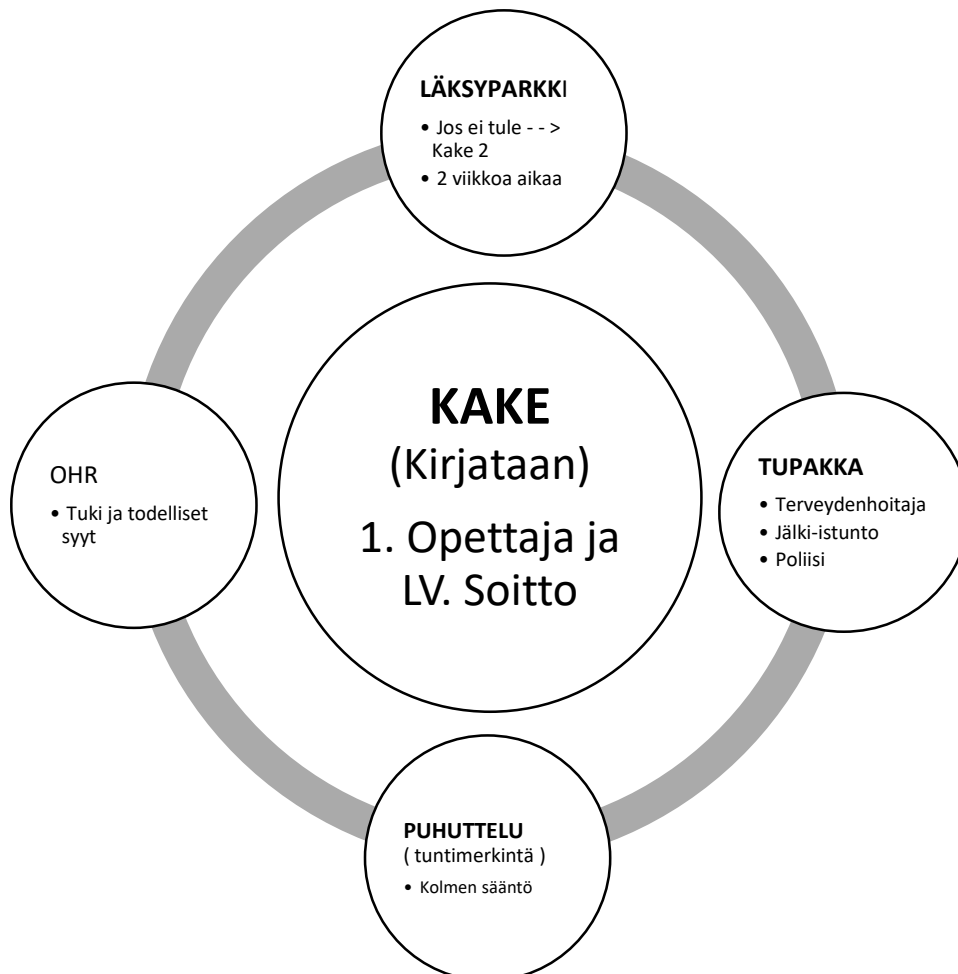
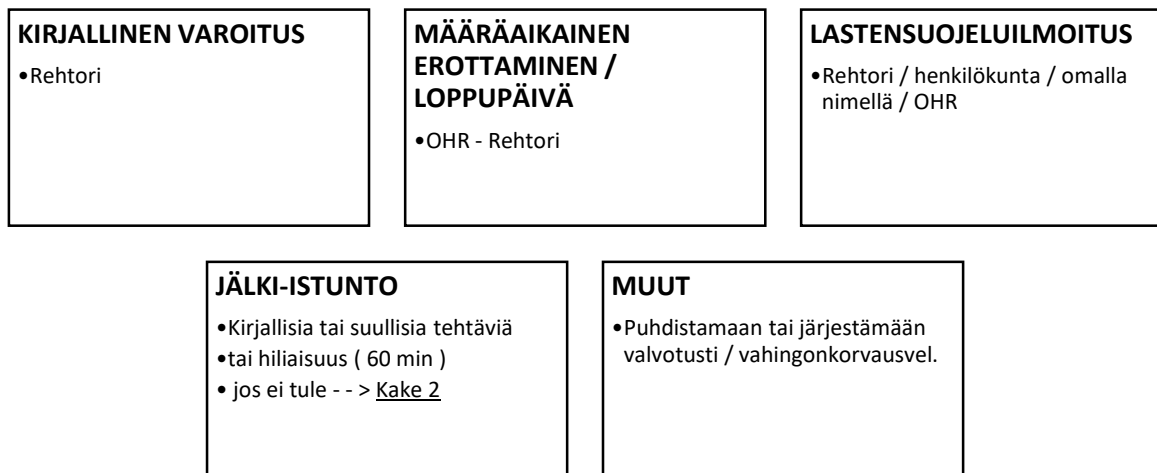
Tiedottaminen on keskeinen osa kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Syksyllä 2011 Vieremän kouluissa otettiin käyttöön Wilma, jonka avulla tiedotetaan koulun ja luokkien asioista sekä vanhemmat ja opettajat voivat tiedottaa ja ilmoittaa asioita sekä käydä keskustelua. Ajankohtaisista asioista tiedotetaan myös koulujen tiedotteissa. Vanhemmille annetaan tietoa opetussuunnitelmasta, opetuksen järjestämisestä, arvioinnista, oppilaan tuen tarpeista ja tuen saannin mahdollisuuksista. Opetussuunnitelma on nähtävillä koulun internetsivuilla ja Wilmassa.

Alakouluissa ja yläkoulussa järjestetään kaikille luokille yhteinen vanhempainilta alkusyksystä. Vanhempainilloissa tiedotetaan ja keskustellaan ajankohtaisista asioista. Kuudennen luokan keväällä järjestetään tulevien 7-luokkalaisten vanhemmille vanhempainilta, jossa käsitellään yläkoulun aloitukseen liittyviä asioita. Lisäksi järjestetään valinnaisaineilta 7-luokalla ja yhteisvalintailta 8-luokkalaisten vanhemmille. Luokkakohtaisia vanhempainiltoja opettajat järjestävät tarpeen mukaan. Luokan tasolla yhteistyön tarkoituksena on vahvistaa yhteisöllisyyttä ja luokan sosiaalisia suhteita. Kouluilla järjestetään erilaisia tapahtumia lukuvuoden aikana. Vanhemmat kutsutaan mukaan osallistumaan ja järjestämään juhlia ja tapahtumia.



## 5.1 Kasvatuskeskustelu-toimintatapa

Kodin ja koulun yhteistyössä kaikki asiat pyritään hoitamaan avoimesti, tavalla, että vanhemmat osallistuvat aina omaa lastaan koskevien asioiden käsittelyyn ensisijaisina ja asian ollessa ajankohtainen. Vieremällä huolta herättävien asioiden käsittelyyn on kehitetty toimintatapa, jota kuvataan kaaviossa seuraavalla sivulla. Toimenpiteet alkavat sivun alareunasta tehostuen ylöspäin mentäessä. Toimintatapaa päivitetään tarpeen mukaan ja sitä käsitellään yhdessä vanhempien kanssa vanhempainilloissa.



## 5.2 Lastensuojeluilmoitus

Kun koulussa herää huoli siitä, että oppilaan hoito ja huolenpito eivät vastaa hänen tarpeitaan, olosuhteet vaarantavat kehitystä tai oppilaan oma käyttäytyminen on haitallista tai vaarallista, koululla on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus eli saattaa asia lastensuojelun arvioitavaksi. Tämän jälkeen lastensuojelu selvittää oppilaan lastensuojelun tarpeen ja käynnistää tarvittaessa työskentelyn lapsen ja hänen perheensä tukemiseksi ja auttamiseksi. Lastensuojelulla on myös mahdollisuus puuttua tilanteeseen välittömästi, jos se on välttämätöntä lapsen suojelemiseksi. Koulun ei siis tarvitse olla varma siitä, että tilanteessa tarvitaan lastensuojelun toimenpiteitä. Tämän arvion tekeminen on lastensuojelun tehtävä.

Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia opetustoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluksessa toimivia työntekijöitä riippumatta heidän työ- tai palvelussuhteensa lajista. Ilmoitusvelvollisia ovat siis esimerkiksi opettajat, koulunkäyntiavustajat, kouluterveydenhoitajat, iltapäiväkerhonohjaajat ja kuraattorit. Koulussa työskentelevillä harjoittelijoilla tai vapaaehtoistyöntekijöillä ei ole ilmoitusvelvollisuutta mutta heilläkin on oikeus tehdä ilmoitus tarvittaessa. Lomake lastensuojeluilmoituksen tekemiseen löytyy internetistä Pohjois-Savon hyvinvointialueen sivuilta osoitteesta [Lastensuojeluilmoitus - Pohjois-Savon hyvinvointialue - Pohjois-Savo \(pshyvinvointialue.fi\)](http://Lastensuojeluilmoitus - Pohjois-Savon hyvinvointialue - Pohjois-Savo (pshyvinvointialue.fi))

Lapsella ja hänen huoltajillaan on pääsääntöisesti oikeus tietää, kuka lastensuojeluilmoituksen on tehnyt. Ilmoitusvelvollisten osalta ilmoittajan henkilöllisyyden salaaminen ei ole työskentelyn kannalta mielekästä eikä mahdollista. Hyvä käytäntö on, että ilmoituksen tekemisestä kerrotaan oppilaalle ja hänen huoltajalleen, ellei ole erityistä syytä pidättää tätä tietoa

Koululta tehtävässä viranomaisyhteistyössä pyritään joustavuuteen. Oppilashuoltoryhmä tai rehtori toimivat viranomaistyön organisoijina ja nämä tahot voivat ottaa tarvittaessa yhteyttä kunnan sosiaalitoimeen, koulupoliisiin, pelastusviranomaisiin tai muihin tarpeellisiksi katsomiinsa viranomaisiin.

## 6 OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

Koulun rehtori vastaa siitä, että henkilöstö, oppilaat ja huoltajat sekä yhteistyökumppanit perehdytetään oppilashuollon järjestämistä koskevaan suunnitelmaan. Sivistysosaston osastopäällikkö ja koulujen rehtorit vastaavat opiskeluhuoltosuunnitelman ja toimintaohjeiden päivittämisestä, seuraamisesta sekä toteutumisen seurannasta, arvioinnista ja tiedottamisesta.

## 7 VIEREMÄN KIRKONKYLÄN KOULUN KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN, SYRJINNÄN JA VÄKIVALLAN VASTAINEN SUUNNITELMA

Vieremän Kirkonkylän koulun kiusaamisen vastainen suunnitelman, tarkoituksena on määritellä, miten koulussamme toimitaan kiusaamista ennalta ehkäisevästä ja mahdollisissa kiusaamistapauksissa. Suunnitelma tarkistetaan säännöllisesti, ja siihen tehdään tarvittaessa muutoksia. Turvallisen oppimisympäristön luomisen kannalta on tärkeää aikuisten aito läsnäolo ja

lasten ja nuorten kuunteleminen. Koulukiusaaminen on vakava, koulunkäyntiin vaikuttava ilmiö, jonka kitkemiseksi koko koulu on sitoutunut toimimaan.

## 7.1 Koulukiusaamisen määrittely

*”Kiusaamista on se, kun yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti vahinkoa tai pahaa mieltä. Kiusaamiseksi määritellään siis puolustuskyvyttömän oppilaan tahallinen vahingoittaminen. Kiusaamisella on ominaispiirteitä, jotka erottavat sen esimerkiksi riittelystä, häirinnästä tai yksittäisestä väkivaltatilanteesta. Näitä ominaisuuksia ovat esimerkiksi toistuvuus, tietoisuus ja vallankäyttö.” (Opetushallitus, 8.)*

Nettikiusaaminen tarkoitetaan tarkoituksellista ja toistuvaa pahan mielen aiheuttamista, kuten pilkkaamista, nöyryyttämistä ja uhkailua netin, kännykän tai muiden elektronisten laitteiden avulla. Nettikiusaamista on myös se, jos toiselle aiheutuu mielipahaa verkossa tahattomasti tai vahingossa. Nettikiusaamiseen sisältyy lisäksi seuraavia piirteitä: nimettömyys ja kasvottomuus sekä ajan ja paikan rajattomuus.

Kiusaaminen voi esiintyä fyysisenä, psyykkisenä tai sanallisena kiusaamisena. Kiusaamiseen liittyy vallankäyttöä. Kiusaaminen jaetaan epäsuoraan ja suoraan kiusaamiseen. Suoralla kiusaamisella tarkoitetaan esimerkiksi potkimista, lyömistä, tavaroiden ottamista, uhkailua tai nimittelyä. Epäsuora kiusaaminen voi ilmetä on esimerkiksi juoruiluna, valehteluna, takanapäin puhumisena tai porukan ulkopuolelle jättämisenä.

## 7.2 Kiusaamisen ehkäisy

Kiusaamisen ehkäisy on vaikuttamista oppilasryhmän toimintaan, turvallisen oppimisympäristön luomista sekä vuorovaikutustaitojen kehittämistä. Ennalta ehkäisyssä aikuisten malli, nopea puuttuminen ja oppilaan omien ja toisten vahvuuksien kunnioittaminen ovat keskeisessä roolissa.

### **Koulukiusaamista ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä koulussamme**

- Turvallisen ja avoimen ilmapiirin luominen
- Koulun järjestyssääntöjen läpikäynti lukuvuoden alussa
- Avoin kiusaamisesta puhuminen, tiedon lisääminen oppilaille, huoltajille ja opettajille (kiusaamisen vastainen suunnitelma on luettavissa kunnan nettisivuilta, opetus/kirkonkylän koulu.)
- Riittävä valvonta
- Oppilashuollolliset toimenpiteet; oppilashuoltoryhmä, kouluterveydenhoito
- Yhteisvastuun ja yhteisöllisyyden korostaminen

### **Sosiaalisten taitojen kehittäminen**

- Sosiaalisten -ja tunnetaitojen opettaminen
- Hyvät käytöstavat, Huomaa hyvä- vahvuuspedagogiikka
- Toisten kunnioittaminen
- Koulun aikuiset mallina

### **Kiusaamisen havaitseminen:**

- Välituntivalvonnassa ja oppitunneilla pyritään kiinnittämään huomiota mahdolliseen kiusaamiseen.
- Oppilashuoltoryhmissä vaihdetaan ajatuksia aiheesta. Tarvittaessa keskustellaan alan asiantuntijoiden kanssa.
- Kodin ja koulun välinen yhteistyö
- Rohkaistaan oppilaita kertomaan kiusatuksi tulemisesta tai havainnoista

### **Välitön puuttuminen:**

- Asiasta tiedon saanut opettaja keskusteleo asianosaisten kanssa, tarvittaessa rehtori mukaan keskusteluun
- Yhteys luokanvalvojaan tai -opettajaan
- Tarvittaessa mukaan otetaan oppilashuoltoryhmä
- Tapahtumat kartoitetaan tarkasti ja kirjataan ylös
- Yhteys sekä kiusaajan että kiusatun huoltajiin
- Sovitaan yhdessä seuraamukset, yhteinen tapaaminen ja seuranta-ajankohta
- Vakavissa tapauksissa yhteys poliisiin (Ankkuri-ryhmä)
- Tarjotaan kuraattorin, koulupsyykkarin tai psykologin apua sekä kiusaajalle että kiusatulle

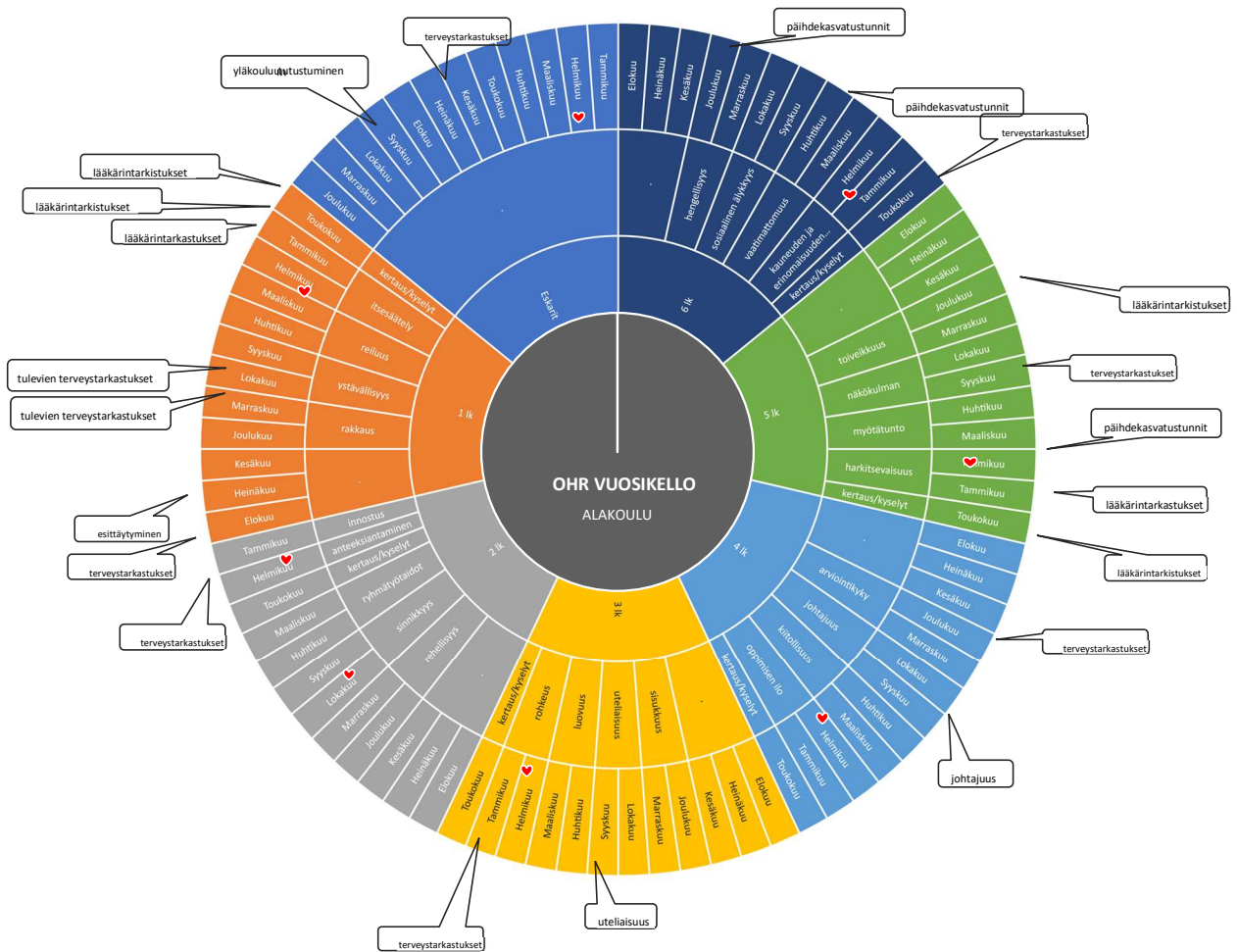
### **LÄHTEET**

Opetushallitus, Kiusaamisen vastainen opas (viitattu 26.10.2020), Luettavissa: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kiusaamisen-vastainen-tyo-kouluissa-ja-oppilaitoksissa>, 8.

LIITE 1

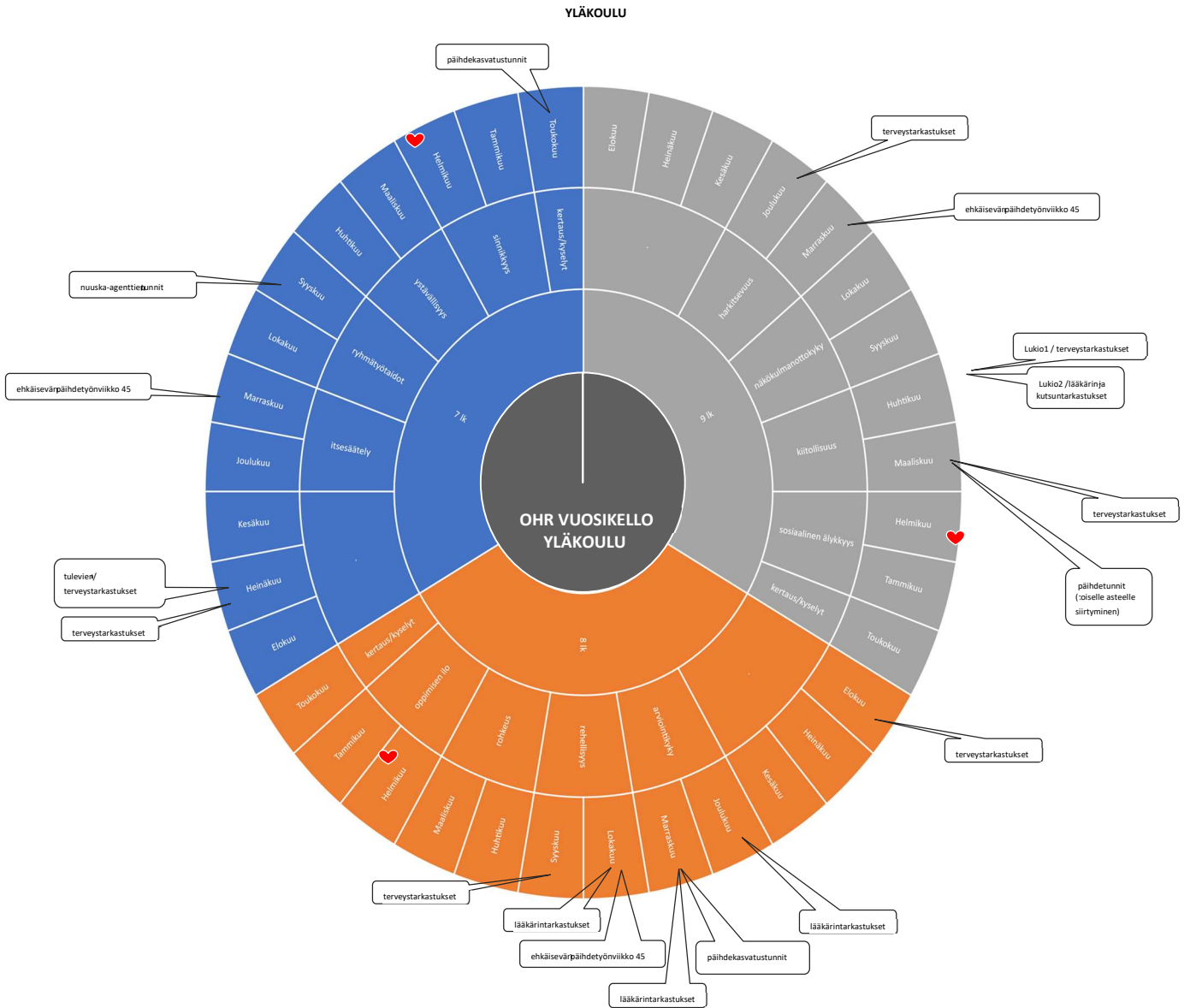
VIEREMÄN KIRKONKYLÄN KOULU  
Opiskeluhoitoryhmän vuosikello

ALAKOULU



# VIEREMÄN KIRKONKYLÄN KOULU

## Opiskeluhoitoryhmän vuosikello



**Koulupoissaoloihin puuttumisen Check -lista luokanopettajille ja -valvojille (luvaton-, sairaus- tai muu huolestuttava poissaolo)**

**Huoli puheeksi**

- Keskustelu oppilaan kanssa poissaoloista.
- Keskustelu poissaoloista huoltajan kanssa.

**Yli 30 poissaolotuntia**

- Keskustelu oppilaan ja huoltajan kanssa poissaoloista: Selvitetään poissaolojen syitä ja pohditaan, miten oppilasta voitaisiin tukea, ettei poissaoloja tulisi?
- Sovitaan yhteisesti huoltajan ja oppilaan kanssa, että poissaoloja seurataan.
- Tarvittaessa oppilashuollon konsultointi. (huoltajan lupa)
- Huoltajan kanssa voidaan sopia asian käsittelystä oppilashuoltoryhmässä. (yksilökohtainen oppilashuoltolomake)

**Yli 50 poissaolotuntia**

- Keskustelu oppilaan ja huoltajan kanssa poissaoloista.
- Luokanopettaja tai -valvoja kutsuu moniammatillisen asiantuntijaryhmän koolle. (huoltajan lupa, yksilökohtainen oppilashuoltolomake)
- Palaverissa sovitaan tukitoimista sekä seurantalaverin ajankohdasta.
- Jos lupaa yksilökohtaiseen oppilashuoltoryhmään ei saada, huoli viedään lastensuojeluun. (Ilmoitus huoltajalle)

**Yli 70 poissaolotuntia**

- Keskustelu oppilaan ja huoltajan kanssa poissaoloista.
- Oppilaan tilanne jatkuvassa seurannassa.
- Jos tilanne ei korjaannu kodin ja koulun yhteistyöstä ja tuesta huolimatta, harkitaan lastensuojeluilmoituksen tekemistä oppilashuollon konsultaation pohjalta. (Ilmoitus asiasta huoltajalle)
- Sovitaan seurantalaverin ajankohta.

## Suostumus opiskeluhuollon palveluihin

### Vieremän kunta

*Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) luku 3 19§*

*Yksittäistä opiskelijaa koskevan opiskeluhuoltoasian käsittely*

*Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänelle ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen.*

*Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan.*

*Opiskeluhuoltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudessa annetun lain (621/1999) 26§:n 3 momentissa säädetään.*

**Opiskelija** \_\_\_\_\_

**Henkilötunnus** \_\_\_\_\_

**Luokka** \_\_\_\_\_

**Käsiteltävä asia** \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**Asian vireille panija** \_\_\_\_\_

**Asiantuntijaryhmään osallistuvat henkilöt** \_\_\_\_\_ . \_\_\_\_\_ .20 \_\_\_\_\_

<u>Nimi:</u>	<u>Ammatti- / virka-asema:</u>

**Päivämäärä** \_\_\_\_\_ . \_\_\_\_\_ .20 \_\_\_\_\_



---

**Opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys**

---

**Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys**

---

**Asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön allekirjoitus ja nimenselvennys**

**VIEREMÄN KUNTA**

**OPISKELUHUOLTOKERTOMUS**

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 luku 20§

**Salassa pidettävä**

<b>o</b> <b>Opiskelijan nimi:</b>	<b>Henkilötunnus:</b>	<b>Kotikunta:</b>
<b>Yhteystiedot:</b>		
<b>Huoltajan nimi:</b>	<b>Huoltajan yhteystiedot:</b>	
<b>Palaverin kirjausten tekijä:</b>	<b>Ammatti- / virka-asema:</b>	
<b>Palaverin osallistujat:</b>	<b>Ammatti- / virka-asema:</b>	
<b>Palaverin aihe:</b>	<b>Vireille panija:</b>	

**Tuotetut tukitoimenpiteet (mm. arviot, tutkimukset, selvitykset, yhteistyö eri tahojen kanssa):**

**Tuoteutumissuunnitelma, palaverin päätökset ja niistä vastaavat tahot:**

**Seurantapalaverin ajankohta:**

**Tiedot saa luovuttaa (eri tahot):**

**Paikka ja päivämäärä:**

**Kirjaajan allekirjoitus:**

---

---